

Eugenia Łoch

Ekspresjonizm w literaturze Młodej Polski

Biuletyn Polonistyczny 24/1-2 (79-80), 265-267

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„EKSPRESJONIZM W LITERATURZE MŁODEJ POLSKI”

W dniach 14-16 kwietnia 1980 r. w Instytucie Filologii Polskiej UMCS w Lublinie odbyła się ogólnopolska sesja naukowa poświęcona problemowi ekspresjonizmu w literaturze Młodej Polski, zorganizowana przy wydatnej współpracy Zakładu Literatury Poromentycznej Instytutu Literatury i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego oraz Zakładu Literatury Współczesnej i Teorii Literatury IFP UMCS. Sesja stanowiła podsumowanie wyników pracy zespołu badawczego zorganizowanego pod kierunkiem doc. dr hab. E. Łoch w ramach realizacji tematu: Ekspresjonizm młodopolski (Problem Węzłowy 11.1 - 002/79).

W czasie obrad wygłoszono następujące referaty: doc. dr hab. E. K u ź m a , O tak zwanym nurcie ekspresjonistycznym w literaturze Młodej Polski; dr E. R z e w u s k a , Kształtowanie się poetyki ekspresjonistycznej w dramaturgii modernistycznej; dr M. J a n k o w i a k , Ekspresjonizm Berenta i Wyspiańskiego; dr M. C y m b o r s k a - L e b o d a , Ekspresjonistyczne tendencje w rosyjskiej dramaturgii modernistycznej; dr K. S t ę p n i k , Ekspresjonizm w liryce młodopolskiej; doc. dr hab. J. F a l i c k i , Młoda Belgia; mgr J. G o l e c , Brzydota i jej znaczenie w twórczości niektórych pisarzy ekspresjonizmu niemieckiego; dr L. N e u g e r , Poezja Emila Zegadłowicza a zagadnienie nurtu ekspresjonistycznego; doc. dr hab. E. Ł o c h , Żeromski i ekspresjonizm; dr M. W o ź n i a k i e w i c z - D z i a d o s z , O "Historii maniaków" jako próbie wyjścia z symbolizmu; mgr K. K ł o s i ń s k i , Groteska ekspresjonistyczna w prozie Romana Jaworskiego; mgr J. I l l g , Powieści inicjacyjne Tadeusza Micińskiego; mgr I. S k w e r e k , Biografia ekspresjonistyczna w powieściach Emila Zegadłowicza; mgr J. Z i e l i ń s k i , Eksperymentalna

powieść lwowska 1907-1914; mgr J. S z u r e k , Tendencje ekspresjonistyczne w prozie Jerzego Żuławskiego; mgr K. K r a l k o w s k a - G ą t k o w s k a , Stanisława Przybyszewskiego powieść o człowieku idei; mgr G. M a t u s z e k , Ekspresjonizm w dramatach Karola Huberta Rostworowskiego; mgr S. L o n g o s z , Z zagadnień stylu ekspresjonistycznego w prozie młodopolskiej.

Celem sesji było:

- 1. potwierdzenie istnienia zjawiska ekspresjonizmu w literaturze okresu,

- 2. wytyczenie kierunków dla określenia podstaw teoretycznych prądu, ściśle zespolonych z innymi prądami epoki,

- 3. ustalenie, iż ekspresjonizm w literaturze Młodej Polski stanowił wczesny okres rozwoju prądu w kontekście literatury polskiej XX w.,

- 4. usytuowanie tego zjawiska w kontekście literatury europejskiej przełomu XIX i XX wieku i XX-wiecznej literatury polskiej.

Zarówno referaty, jak głosy w dyskusji - mimo stanowisk kontrowersyjnych - potwierdziły istnienie ekspresjonizmu w jego wczesnej fazie w literaturze okresu, która bardzo wyraźnie nawiązywała do modernistycznych pisarzy europejskich, liczących się w rozwoju ekspresjonizmu niemieckiego. Sesja wykazała również związek ekspresjonizmu z innymi prądami epoki, takimi jak naturalizm i symbolizm. W zakresie terminologii stwierdzono możliwość stosowania określeń "ekspresjonizm młodopolski". Badania dotychczasowe wykazały konieczność kodyfikacji wyznaczników prądu i określenia stanowisk metodologicznych w dalszych badaniach literackich dotyczących tej problematyki.

Przedstawione na sesji referaty oraz bogata i twórcza dys-

kusja stanowią istotny materiał, niezbędny do syntetycznego opracowania dotyczącego funkcjonowania ekspresjonizmu w literaturze polskiej przełomu XIX i XX wieku oraz w literaturze XX wieku.

Doc. dr hab. Eugenia Łoch

O SZTUCE PRZEKŁADU SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ

W dniach od 21 do 23 kwietnia 1980 r. odbywała się w Poznaniu sesja translatologiczna poświęcona sztuce przekładu, zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej program wyznaczały referaty będące rezultatami badań nad sztuką przekładu, prowadzonych w ramach problemu węzłowego: Polska kultura narodowa, jej tendencje rozwojowe i percepcja.

Opracowany w r. 1975 na podstawie uchwał II Kongresu Nauki Polskiej plan prac związanych z zaproponowanym tematem przewidywał szerokie badania interdyscyplinarne nad kulturą polską XX w., z uwzględnieniem twórczej roli tradycji w kształtowaniu obrazu współczesności. Liczne ośrodki naukowe kierujące dziś pracami w zakresie wybranych zagadnień inspirują podejmowanie problemów nowych, wyłaniających się w toku postępowania badawczego.

Temat "Dzieje sztuki translatorskiej w Polsce" zainteresował badaczy zajmujących się różnymi dziedzinami życia kulturalnego, jak teatr, film, filozofia, a w ramach literatury - wszystkie gatunki wypowiedzi artystycznej. Fakt ten zdecydował o potrzebie spotkania, wymiany informacji, wzajemnego zaprezentowania dokonań, przedyskutowania stanowisk metodologicznych.